

Результати опитування керівників підприємств Чернівецької області щодо їх ділових очікувань*

II квартал 2025 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в II кварталі 2025 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Чернівецької області** у II кварталі 2025 року свідчать, що, незважаючи на брак кваліфікованих працівників, занадто високі ціни на енергоносії та брак обігових коштів, респонденти **очікували зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні** та були **позитивно налаштовані щодо розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Очікувалася нижча інфляція і послаблення девальваційних очікувань.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікували:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 16.7%) (графік 1), у цілому по Україні – 9.2%;
- **повільніше зростання цін на споживчі товари та послуги:** 54.5% респондентів очікували, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому опитуванні – 41.7%), у цілому по Україні – 41.6%. Головними чинниками інфляції респонденти називали курс гривні до іноземних валют, витрати на виробництво, воєнні дії та їх наслідки, а також доходи населення (вплив чинника посилюється) (графік 2);
- **нижчі темпи девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 77.8% респондентів області (у попередньому кварталі – 100.0%), у цілому по Україні – 83.4%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 9.1% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 8.3%), у цілому по Україні – 2.4% (таблиця);
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у I кварталі 2025 року – «мінус» 16.7%) (таблиця), у цілому по Україні – 10.5%;
- **зменшення інвестиційних видатків** на виконання будівельних робіт та на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – по «мінус» 11.1% відповідно (у I кварталі 2025 року – по «мінус» 20.0% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 0.7% та 7.8% відповідно;
- **зростання кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – 11.1% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 4.4%;
- **нижчі темпи зростання цін на товари / послуги, що купують та продають підприємства:** баланси відповідей – 90.9% та 63.6% відповідно (у I кварталі 2025 року – 100.0% та 83.3% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів / послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливали ціни на енергоносії, сировину та матеріали, а також вартість трудових ресурсів (графік 7);
- **пришвидшення зростання витрат на одиницю продукції та нижчі темпи зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 77.8% і 44.4% відповідно (у попередньому кварталі – 66.7% і 58.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називали брак кваліфікованих працівників (вплив чинника значно посилюється), занадто високі ціни на енергоносії та брак обігових коштів (графік 5).

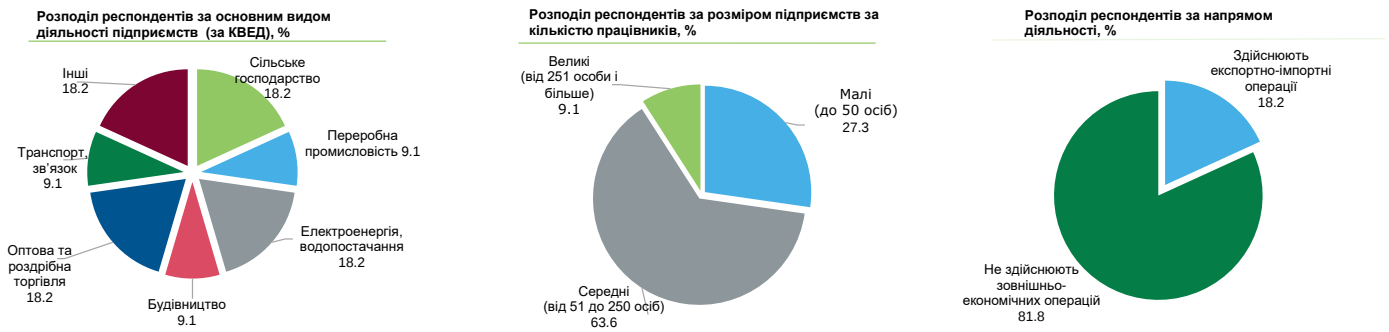
Респонденти очікували **зростання потреби в запозичених коштах для фінансування діяльності підприємств найближчим часом**. Підприємства області, що планували брати банківські кредити (45.5%), обирали запозичення виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називали наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та надмірні вимоги до застави (графік 9).

Усі респонденти області зазначили, що не мали проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 96.2%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

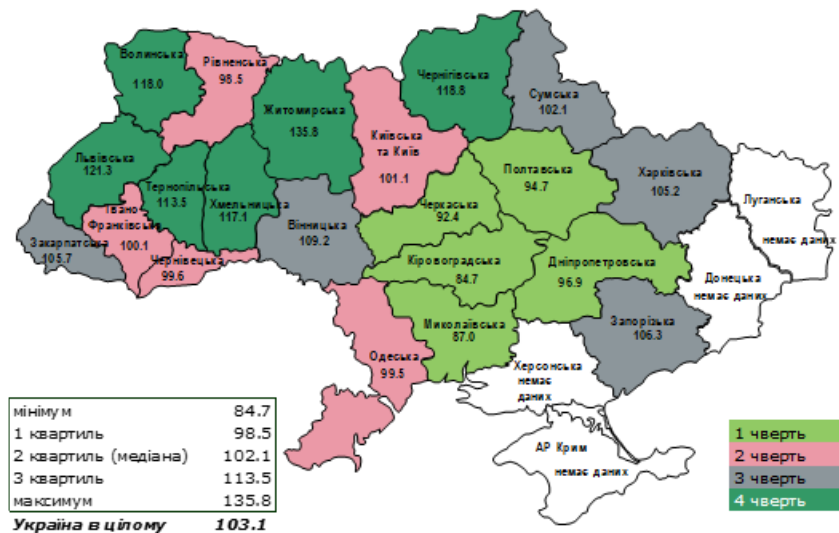
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 18.2% (у I кварталі 2025 року – 16.7%), у цілому по Україні – «мінус» 5.3%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%);
- **підприємства області мали залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 11.1% (у попередньому кварталі – 0.0%).

Паспорт вибірки^{1, 2}

- період проведення – 30 квітня – 22 травня 2025 року;
- опитано всього 11 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

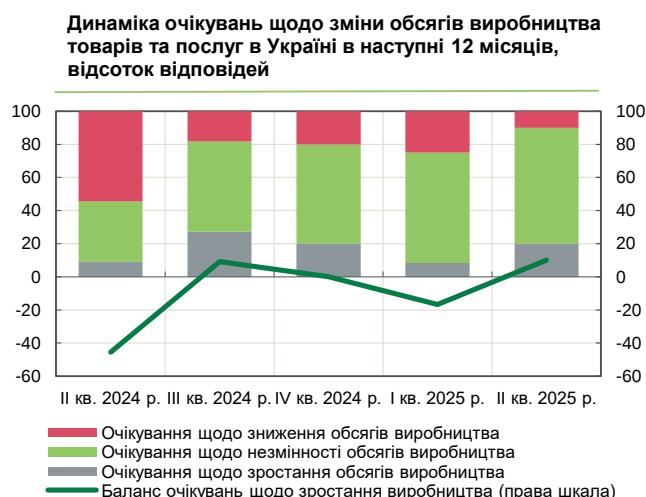
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	II кв. 2024 р.	III кв. 2024 р.	IV кв. 2024 р.	I кв. 2025 р.	II кв. 2025 р.
фінансово-економічного стану	-27.3	-9.1	0.0	-8.3	9.1
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-9.1	-9.1	0.0	-16.7	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-9.1	-18.2	0.0	-20.0	-11.1
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-9.1	-18.2	-22.2	-20.0	-11.1
кількості працівників	-27.3	-18.2	10.0	0.0	11.1

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

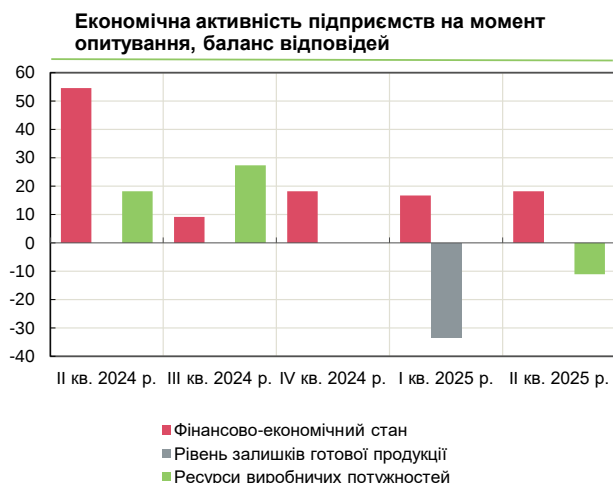
Графік 1

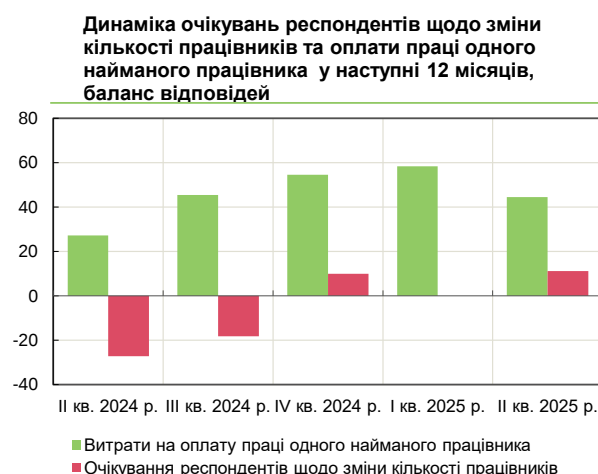
Графік 2

Графік 3

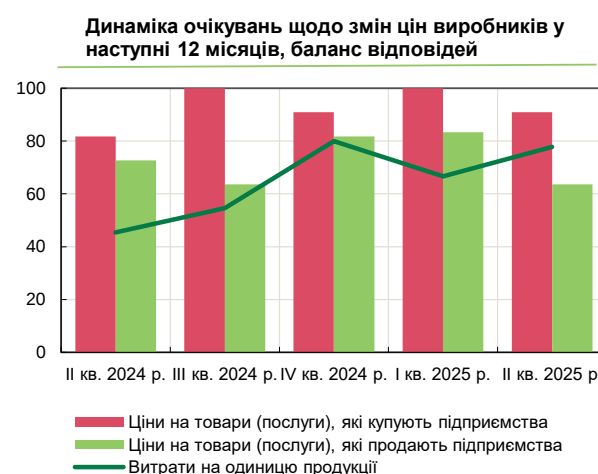
Графік 4

Графік 5

Графік 6

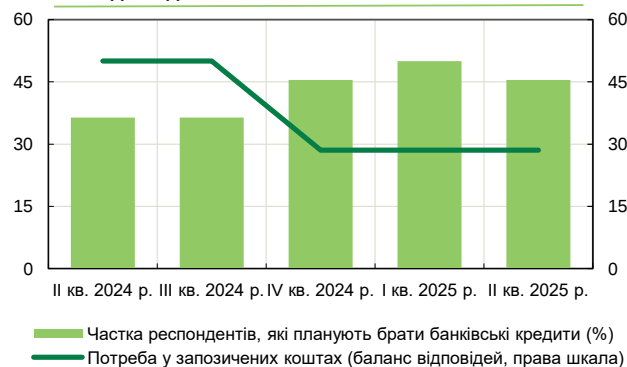
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

